

# Encyklopedia Solidarności

<https://encysol.pl/es/encyklopedia/hasla-rzeczowe/23167,Duszpasterstwo-Srodowisk-Tworczych-we-Wroclawiu.html>  
19.05.2024, 06:42

## Duszpasterstwo Środowisk Twórczych we Wrocławiu

Hasło wydrukowane w **Tom IV**

Duszpasterstwo Środowisk Twórczych we Wrocławiu, powstało w 1983 ze wspólnej inicjatywy ks. Mirosława Drzewieckiego oraz grupy wrocławskich artystów plastyków (bezpośrednią przyczyną powstania zdelegalizowanie 20 IV 1983 ZPAP). Siedzibą DŚT był kościół św. Marcina na Ostrowie Tumskim we Wrocławiu. I 1983–XII 1998 ks. M. Drzewiecki był pierwszym duszpasterzem. Do najbardziej aktywnych działaczy w l. 80. należeli m.in.: artyści plastycy: Maria Białowska, Teresa Buczyńska, Jadwiga Hofman, Andrzej Jackiewicz, Danuta Pałka-Szyska, Roman Pawelski, Wiesława Pawelska, Olga Pleśniak, Alfreda Poznańska, Józef Sztajer, Zdzisław Szyska, Bogusław Ukleja, Jadwiga Ukleja, Ewa Walczak-Jackiewicz, Ewa Werszler, Jerzy Werszler, Piotr Wieczorek, Teresa Włodarczyk, Jerzy Zyndwalewicz, Andrzej Żarnowiecki, Mira Żelechower-Aleksiun, aktorzy: Bogusław Kierc i Jadwiga Skupnik, a także śpiewaczka Danuta Paziukówna. Stałym elementem funkcjonowania DŚT były niedzielne msze środowiskowe. Co roku strojono Groby Pańskie, odbywały się spotkania opłatkowe oraz pielgrzymki artystyczne na Jasną Górę i do Rzymu. Celem duszpasterstwa było propagowanie i kształtowanie ideałów chrześcijańskich, postaw patriotycznych, pomoc oraz szeroko rozumiana solidarność. Imprezy artystyczne organizowano gł. w kościołach św. Marcina i Świętego Krzyża na Ostrowie Tumskim. VI 1983 wystawa prac plastyków (profesjonalnych i amatorskich) „Dar dla Papieża”, która miała na celu wybór i przekazanie dzieł w darze papieżowi Janowi Pawłowi II. Jury wybrało prace M. Białowskiej-Moroń, Andrzeja Jarodzkiego, Zbigniewa Karpińskiego, A. Poznańskiej i A. Żarnowieckiego. Dwie edycje Krajowej Wystawy Malarstwa Młodych „Drogi i Prawdy”. V–VI 1985 I edycja, udział 91 artystów prezentujących 232 prace. Pierwszą nagrodę otrzymał Tadeusz Boruta z Krakowa, dwie drugie Eugeniusz Minciel

z Wrocławia i Andrzej Uniastowski z Sopotu, dwie trzecie Jerzy Medyński z Sopotu oraz Jarosław Modzelewski z Warszawy. VI-VI 1987 II edycja pn. Krajowe Biennale Młodych „Droga i Prawda”. Pierwszą nagrodę przyznano Ryszardowi Woźniakowi z Warszawy, dwie drugie: Grzegorzowi Bednarskiemu oraz Stanisławowi Sobolewskiemu z Krakowa, trzecie Małgorzacie Ciernioch z Poznania oraz Pawłowi Frąckiewiczowi i Pawłowi Jarodzkemu z Wrocławia. W przeglądzie uczestniczyło 151 artystów prezentujących 423 prace. W obu przypadkach przeglądy połączono z sympozjami naukowymi, na których wykłady wygłosili m.in. ks. Józef Tischner, Aleksander Wojciechowski, Janusz Bogucki, Jacek Fedorowicz, Andrzej Falkiewicz, Wiesław Juszcak, Marcin Król, Andrzej Oseka. Obie edycje „Drogi i Prawdy” miały zasięg ogólnopolski. Innymi inicjatywami duszpasterstwa były wystawy dla zawodowych artystów z Dolnego Śląska. VI 1985 Pierwsza, „Okręgowa Wystawa Plastyki Wrocław '85” - największa w l. 80. wystawa w historii Okręgu Wrocławskiego ZPAP. Zaprezentowano na niej ok. 500 prac blisko 200 autorów. VI 1988 Druga „Okręgowa Wystawa Plastyki Wrocław '88” zgromadziła 150 artystów plastyków, którzy zaprezentowali 283 prace. 1984-1990 działalność plastyczna Galerii na Ostrowie. W sumie w ramach pracy duszpasterstwa zorganizowano w kościele św. Marcina oraz w Galerii na Ostrowie ponad 80 wystaw, projektów oraz happeningów. DŚT wspierało młodych twórców w poszukiwaniu pracy, staraniach o stypendia pieniężne i pobytowe we Francji i Włoszech. Z inicjatywy ks. M. Drzewieckiego wystawy aukcyjne, rozdawanie darów zagranicznych lub płodów rolnych ofiarowanych przez rolników. Od 11 XI 1989 przy kościele św. Marcina działała prowadzona przez duszpasterstwo charytatywna Fundacja św. Marcina. Duszpasterzami byli: ks. Andrzej Małachowski (XII 1998-IX 1999), Janusz Czarny (IX 1999-IX 2003), Mirosław Kiwka (IX 2003-VI 2004), Robert Zapotoczny (X 2004-VI 2006), Zdzisław Madej (od VII 2006). Działalność duszpasterstwa podlegała kontroli Wydz. III KW MO/WUSW we Wrocławiu oraz w pewnych przypadkach Wydz. IV WUSW tamże. Ze względu na popieranie opozycji intelektualnej i kulturalnej, polityczny wydźwięk niektórych działań, zwłaszcza wystaw prezentowanych w Galerii na Ostrowie,

zaangażowanie niektórych działaczy w walkę z systemem komunistycznym oraz kontakty duszpasterstwa z SW, aktywność DŚT monitorowała SB. Szczególne zaniepokojenie władz budziło podjęcie z duszpasterstwem systematycznych kontaktów przez grupę wykładowców Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych we Wrocławiu, do której zaliczano wykładowców Wydz. Malarstwa, Grafiki i Rzeźby: Józefa Hałasa, Konrada Jarodzkiego, Zbigniewa Karpińskiego, Jana Jaromira Aleksiuma, Mieczysława Zdanowicza, Jerzego Zyndwalewicza, Lecha Szutkowskiego i Stanisława Szybę, oraz wrocławskich działaczy ZPAP i „Solidarności Plastyków”, m.in. K. Jarodzkiego, Józefa Sztajera, Piotra Wieczorka, M. Żelechower-Aleksium, M. Zdanowicza, J. Hałasa, A. Poznańską i A. Żarnowieckiego. SB starała się blokować inicjatywy duszpasterstwa, lub pociągnąć do odpowiedzialności karnej ich organizatorów. Działacze DŚT byli wielokrotnie wzywani na rozmowy ostrzegawcze, przesłuchiwanie i poddawani szykanom (utrudnianie lub uniemożliwianie rozwoju zawodowego i naukowego, ograniczanie możliwości zarobkowania, rekwirowanie prac). Podejmowano próby niedopuszczenia do druku lub ocenzurowania katalogów i informatorów, a także pozyskania i wprowadzania tajnych współpracowników w środowisko działaczy duszpasterstwa.

*Kamil Stiel*

[Region Dolny Śląsk, Wrocław](#)

[Poprzedni Strona](#)  
[Następny Strona](#)

[Zgłoś błąd](#)